

MULTIMODÁLNY ZBER ZDRAVOTNÍCKYCH INFORMÁCIÍ V GYNEKOLÓGII
A PÖRODNÍCTVE

Anna Danková, Roman Kováč

Riešenie čiastkovej úlohy P-04 "Komplexná starostlivosť o gravidnú ženu" vychádzalo z nasledovných požiadaviek:

1. rozbierať veľké množstvo diskrétnych medicínskych údajov, pričom mnohé z nich sa v čase dynamicky menia
2. využitie vzniknutej databázy na rôzne spracovanie /matematicko-štatistické, rozhodovanie, .../

Pri akceptovaní týchto požiadaviek sme vytvorili modulárny programový systém /1/. Všetky informácie vstupujúce do procesu spracovávania sú rozdelené do týchto hierarchických štruktúr:

1. obsahová časť
2. vzťahová časť
3. osobné údaje pacientky /subjektu/ a archív

V tejto práci sa budeme zaoberať prvou časťou, ktorá zabezpečuje tvorbu prostriedkov pre zber zdravotníckych informácií, samotný zber údajov, jeho riadenie a prostriedky pre výstup spracovaných informácií. Požiadavky užívateľa boli jednoznačné:

1. Modifikovateľnosť vstupných a výstupných zostáv

Po predbežných skúsenostiach a dohovore s užívateľom sme sa rozhodli zabezpečiť modifikovateľnosť vstupných a výstupných informácií pomocou všeobecného programového zabezpečenia. Tento dovoľuje lekárom definovať ako obsahovú, tak formálnu časť, vrátane grafickej úpravy. Nutnou podmienkou je, aby užívateľ zvládol používanie navrhnutej veľmi jednoduchej syntaxe.

2. Časová nenáročnosť zberu údajov

Značná vzdialenosť ambulatnej zložky vyžadovala okrem on line systému aj off line systém zberu údajov. Po praktických skúsenostiach sa ukázalo za časovo najrentabilnejšie zbierať údaje kódovaným formulárom predtlačným počítačom, ktorý si navrhne užívateľ. Okrem kódu označenej odpovedi je možné zadať aj rozšírenie odpovede v numerickom alebo reťazcovom tvare. Iná situácia vzniká pri on line systéme, kde síce zachováваме klasický dialógový spôsob systému zberu, ale ponúkame aj možnosť zberu kódovane a úpravou obvyklého nálezu. Tento podľa Polákových /2/ štúdií prináša u niektorých zadávaní formulárov alebo dokumentov až desiatnásobnú úsporu času.

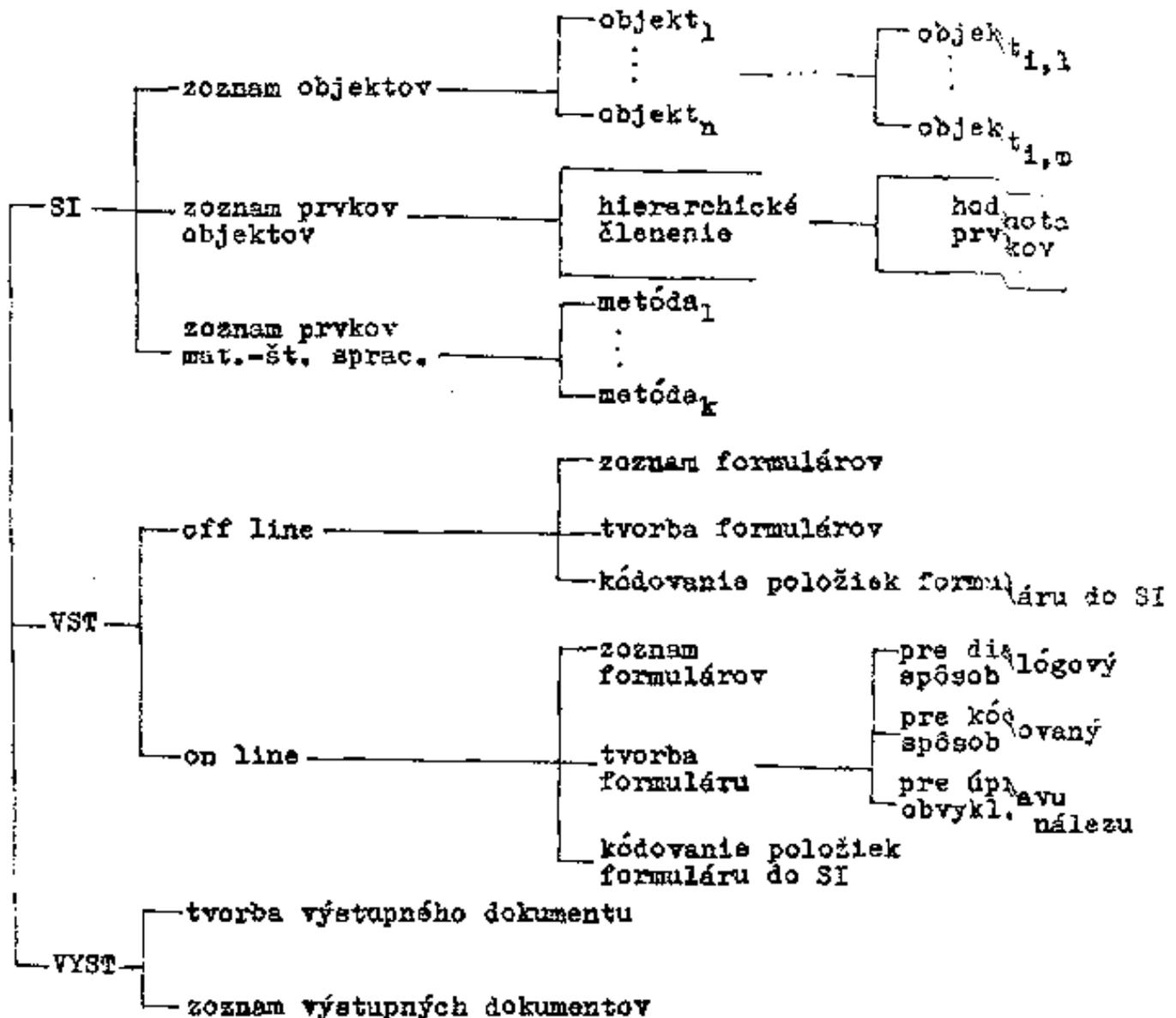
3. Vysoká flexibilita zberových formulárov

I keď sú údaje hierarchicky uložené v stromovej štruktúre, ktorá je vytvorená na báze logiky lekárskoho vyšetrenia, zberové formuláre pre off line i on line spôsob môžu obsahovať údaje z ľubovoľných častí vytvorenej databázy. To umožňuje pre rôzny typ problematiky cielene vytvoriť zberový formulár, pričom uloženia zadaných údajov je vždy jednoznačné.

Konštrukcia obsahovej časti

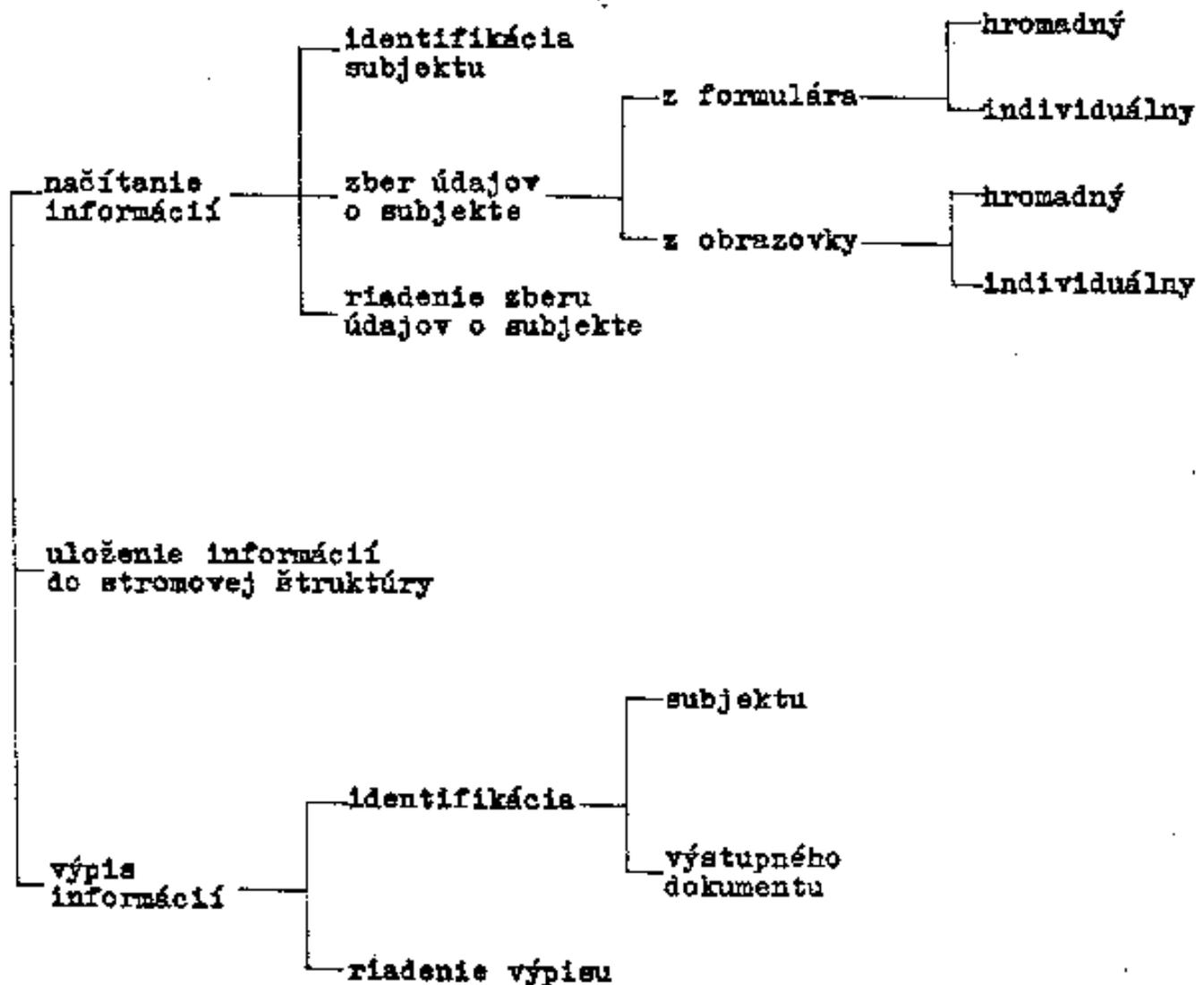
Obsahová časť sa skladá z modulu tvorby a modulu využitia.

Schéma modulu tvorby:

- SI - tvorba sústavy informácií
- VST - tvorba prostriedkov pre vstup
- VYST - tvorba prostriedkov pre výstup

Schéma modulu využitia:

Všetky zoznamy si tvorí užívateľ sám, pričom ich hierarchická štruktúra je vždy ľubovoľnej hĺbky. Informácie, ktoré realizujú inicializáciu príslušných programových celkov, sú vždy na poslednej úrovni príslušného podstromu databázy. V okamihu, keď je sústava informácií definovaná a sú zapamätané aj údaje o subjekte, modifikácia akéhokoľvek zoznamu je povolená len pridaním novej položky na konci príslušnej hierarchickej úrovne členenia, prípadne syntaktická úprava príslušného sprievodného textu. Nie je možné vymazať žiadnu položku zoznamu kvôli tomu, aby nebola porušená jednoznačnosť kódovania databázy. Keď je položka užívateľovi nežiadúca, definuje si nový formulár

pričom túto položku nepoužije. Kódovanie položiek formuláru do sústavy informácií sa vykonáva automaticky. Aktualizácia databázy týmto spôsobom zabezpečuje, že všetky údaje o subjekte v každom časovom okamihu sú aktuálne, čo z hľadiska spracovávania rozsiahlych dátových štruktúr je dôležité.

Popísaná obsahová časť je súčasťou rozsiahleho databázového systému MADMED, ktorý je realizovaný pod operečným systémom DIAMS II.

V konkrétnej aplikácii navrhnutého systému pod pojmom objekt rozumieme diagnózu, diagnostickú skupinu, a podobne. Pod pojmom subjekt rozumieme jednotlivú gravidnú, ktorej zdravotnícke informácie systém spracováva. Prvok objektu predstavuje v našom chápaní jednotlivý príznak z vyšetrenia anamnestického, objektívno-klinického alebo pomocného vyšetrenia. Pre činnosť riadiacich pracovníkov /prednostov oddelenia, prípadne okresných odborníkov/ je možné obsahovú náplň systému upraviť tak, aby bolo možné sledovať parametre dôležité pre zabezpečenie starostlivosti o gravidnú ženu /údaje o lekároch, sestrách, pomocných pracovníkoch, obložnosť a podobne/. Navrhovaný systém sa tak môže stať významným pomocníkom pre skvalitňovanie starostlivosti o gravidnú ženu.

Záver

Autori navrhli všeobecný programový systém umožňujúci vstup, uloženie a výstup zdravotníckych informácií pre potreby gynekológov a pôrodníkov. Jeho základnou charakteristickou vlastnosťou je, že užívateľ si navrhuje, definuje a tvorí prostriedky pre vstup a výstup po obsahovej i formálnej stránke a má možnosť voľby spôsobu zberu informácií. Systém je možné použiť aj v iných medicínskych disciplínach s podobným charakterom práce.

Literatúra

- /1/ Danková, Kováč: Všeobecné programové zabezpečenie zberu diskrétnych medicínskych údajov, Aktuality ASŘ, Praha /v tlači/
- /2/ Polák: Automatizované spracovávanie informácií priebehu šestonedelia, kandidátska dizertačná práca, Bratislava, 1983